

Кризи детально класифікують за для того щоб провести диверсифікацію засобів і способи управління ними. Тому можна виділити такі види криз:

- за масштабом – вони можуть торкнутися до усїєї соціально-економічної системи, або якоїсь її частини;
- за проблемою – бувають проблеми мікро- та макрорівня;
- за причиною виникнення, а саме екологічні, природні, суспільні [2].

Вхід із кризи не завжди пов'язаний з позитивними наслідками, бо це може призвести до нової кризи більш глибокої та тривалої. Вони виникають як ланцюгова реакція. Саме через це прийняття рішень такого характеру дуже відповідальне для керівників.

Отже, криза – це етап функціонування та розвитку соціально-економічної системи, який змушує підприємство до якісних трансформацій. На це визначення потрібно дивитися не тільки зі сторони що це щось негативне, а і як до нового подиху який підштовхне підприємство до розвитку. Відсовування кризи може стати ще більшою кризою у майбутньому, але як показує досвід кризи можливо передбачити, а при бажанні запобігати, також їх можна прискорити або до них підготуватися.

Список використаних джерел:

1. Борзенко В.І. Антикризове управління: навч. посіб. Харків: Іванченко І.С., 2016. 232 с.
2. Антикризове корпоративне управління: теор. та прикл. асп. / Гасанов С.С. та ін, Київ: ДННУ «Академія фінансового управління», 2012. 301 с.

Патракова В. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУЧАСНІ МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних ринкових умовах, що характеризуються невизначеністю та нестабільністю, швидкими змінами тенденцій розвитку та постійним посиленням конкурентної боротьби, оцінювання стійкості підприємства є важливим завданням.

Тему оцінювання стійкості підприємства в своїх працях досліджували вчені Бірбіренко С.С., Жаданова Ю.О. [1], Кобець С.П. [3], Малярець Л.М.,

Сабадаш Л.О. [4], Пономаренко Т.В. [5; 6] та Семененко О. [7]. Багато з вчених відмічають складність процесів оцінювання стійкості підприємства, через відсутність систематизованих методичних підходів та логіки оцінки, що додатково зумовлює важливість та актуальність цієї теми.

Поняття підприємницької стійкості полягає в здатності підприємства ефективно функціонувати та розвиватися за будь-яких умов середовища, зберігаючи платоспроможність та конкурентні переваги. Стійкість підприємства охоплює усі складові компоненти його діяльності, серед яких можна виділити виробничу, фінансову, маркетингову, технологічну та кадрову [2]. Згідно цього, методи оцінювання стійкості підприємства мають бути комплексними, об'єктивно враховуючи усі ці компоненти [1]. Натомість в багатьох джерелах, оцінювання стійкості підприємства обмежуються лише фінансовою складовою, що не відбиває загальної комплексності змісту даного поняття [3].

Семененко О. [7] для оцінки стійкості підприємства пропонує спосіб виділення найбільш значущих показників, які впливають на діяльність підприємства, з урахуванням їх взаємозв'язку з факторами зовнішнього та внутрішнього середовища та сферою (галуззю) діяльності конкретного підприємства.

Кобець С.П. [3] розглядає методику оцінювання стійкості підприємства в чотирьох етапах: виборі системи показників, що враховуватимуть усі складові діяльності підприємства, стандартизації одиничних показників, визначенні комплексних показників та їх інтерпретації. Для знаходження комплексного показника кожному з одиничних показників привласнюється своя «вага» та оцінюється його значущість.

Пономаренко Т.В. [5; 6] пропонує наступну типологію сучасних методів оцінювання стійкості підприємства, поділяючи їх на такі групи: фінансово-моніторинговий, кризово-ймовірнісний, агреговано-функціональний, бенчмаркінговий та нормативно-цільовий. За її дослідженнями стійкість підприємства неможливо повністю виміряти за допомогою інтегральних показників, тому необхідно використовувати певний набір різноманітних індикаторів, які відобразатимуть якісні ознаки конкретного підприємства, що можна кількісно виміряти.

Бірбіренко С.С. та Жаданова Ю.О. [1] розглядають методи оцінювання стійкості підприємства за такою класифікацією: за кількістю параметрів (однофакторні та багатofакторні), за типом показників (статичні та динамічні), за видом ключового правила (темпоральне ранжування та порівняння фактичних та нормативних значень) та за кількістю задіяних показників (система показників та комплексне оцінювання на засадах інтегральних показників).

Таким чином, для визначення стійкості підприємства необхідний комплексний підхід щодо оцінки всіх його основних напрямків діяльності. За результатами можна зробити висновок про те, що не існує єдиної загальноприйнятої методики оцінювання, тобто кожен дослідник може розробляти власні методи, обґрунтовуючи їх зміст і можливості застосування на практиці.

Список використаних джерел:

1. Бірбіренко С.С., Жаданова Ю.О. Сучасна практика оцінювання економічної стійкості підприємства: переваги та недоліки. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 25. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/228/218>
2. Васильєв О.В., Гой В.В. Методи прогнозування фінансової стійкості підприємства в умовах кризи. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2016. Вип. 17. С. 116-121. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/16573>
3. Кобець С.П. Методичний підхід до оцінки економічної стійкості підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. №3. С. 37-44. URL: <http://global-national.in.ua/archive/3-2015/65.pdf>
4. Малярець Л.М., Сабадаш Л.О. Оцінювання економічної стійкості промислового підприємства в сучасних умовах. *Вісник Одеського національного університету*. 2019. Том. 24. Випуск 3 (76). С. 113-119. URL: <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/516/578>
5. Пономаренко Т.В. Проблематика оцінювання економічної стійкості підприємства. *Стратегія економічного розвитку України*. 2016. № 38. С. 175-187.
6. Пономаренко Т.В. Логіка оцінювання економічної стійкості підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 10 Ч. 2. С. 67-74.
7. Семененко О.В. Узагальнюючі підходи до оцінки економічної стійкості підприємств легкої промисловості. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Економіка*. 2015. Вип. 2(2). С. 102-107. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/1307>